

Jak uczyć zdalnie

Spis treści:

1. Ustalam cel zajęć
2. Określam kryteria sukcesu (tzw. NaCoBeZU – na co będziemy zwracać uwagę)
3. Opracowuję materiały edukacyjne dla uczniów
4. Daję uczniom czas na uczenie się
5. Tworzę możliwość konsultacji
6. Daję możliwość weryfikacji osiągnięć
7. Stosuję informację zwrotną i zachęcam do samooceny
8. Unikam oceniania za pomocą stopni
9. Stosuję uniwersalne zasady budowania dobrych relacji z uczniami

1. Ustalam cel zajęć

- ☞ Podaję cele zajęć w języku zrozumiałym dla ucznia
- ☞ Moje cele mówią uczniom czego i po co się nauczą

2. Określam kryteria sukcesu (tzw. NaCoBeZU – na co będziemy zwracać uwagę)

- ☞ Do każdego z zajęć ustalałam kryteria sukcesu, tak by uczniowie wiedzieli co jest najważniejsze
- ☞ Do formułowania kryteriów wykorzystuję podstawę programową (tu mogę ją znaleźć <https://podstawaprogramowa.pl/>), ponieważ mam świadomość, że w programach nauczania i podręcznikach zawarty jest wiele treści wykraczających poza podstawę programową
- ☞ Kryteria spoza podstawy programowej wyraźnie oznaczam jako dodatkowe (dobrowolne)
- ☞ Formułuję kryteria językiem efektów edukacyjnych możliwych do zaobserwowania; używam do tego czasowników operacyjnych (np. wymieniasz najważniejsze..., nazywasz..., obliczasz..., wyjaśniasz na czym polega..., dopasowujesz..., tworzysz...)*
- ☞ Określam kryteria tak, aby były zrozumiałe i możliwe do zweryfikowania przez moich uczniów i ich rodziców

3. Opracowuję materiały edukacyjne dla uczniów

- ☞ Do każdego z zajęć tworzę i/lub wyszukuję i udostępniam różnorodne materiały edukacyjne i wskazówki (nagrania moje lub znalezione w sieci, fragment w podręczniku, materiały dostępne w sieci na portalach edukacyjnych, wskazówki od kogo można się dowiedzieć itp.)

- e Moje materiały i wskazówki dla uczniów uwzględniają:
 - Style uczenia się uczniów (coś do przeczytania, coś do stworzenia, coś do obejrzenia, coś do napisania itp.)
 - Możliwe wsparcie ze strony rodziców uczniów
 - Możliwości techniczne, którymi dysponują uczniowie
 - Umiejętności uczniów związane z obsługą sprzętu i aplikacji
 - Potrzebę higieny pracy uczniów przy komputerze (część materiałów nie wymaga skorzystania z niego)
 - Prawa autorskie
- e Przekazuję uczniom materiały i wskazówki a nie zadania; zadania zakładają obowiązek ich wykonania, nawet wtedy, jeśli nie mają sensu, materiały zaś są pomocą w osiągnięciu efektów wskazanych w kryteriach
- e Pozwalam uczniom wybrać, z których materiałów i wskazówek skorzystają i wyraźnie im to podkreślam
- e Pamiętam i przypominam uczniom, że celem jest osiągnięcie efektów podanych w kryteriach, a nie określona liczba zadań do wykonania; **pracujemy mądrze, a nie ciężko**

4. Daję uczniom czas na uczenie się

- e Określam uczniom czas na osiągnięcie wskazanych efektów, a nie na „przerobienie materiału”
- e Akceptuję, że jedni uczniowie będą potrzebować mniej, a inni więcej czasu na osiągnięcie efektów – uznaję, że to jest OK
- e Akceptuję, że uczniowie skorzystają tylko z wybranych przez siebie sposobów oraz że jest możliwe, że będą one inne niż zaproponowane przeze mnie materiały i wskazówki – uznaję, że to również jest OK
- e Zachęcam uczniów do wybrania różnych sposobów pracy (opartych na różnych aktywnościach, zwłaszcza niewymagających korzystania z komputera)

5. Tworzę możliwość konsultacji

- e Ustalam godziny i sposoby konsultacji dla tych uczniów, którzy tego potrzebują; jeśli to możliwe robię to w porozumieniu z uczniami / rodzicami
- e Podkreślam, że konsultacje są dobrowolne dla uczniów
- e Pamiętam i przekazuję uczniom, że konsultacje to element uczenia się, a nie sprawdzania; nie odpytuję i nie sprawdzam uczniów, tylko wspieram ich w osiąganiu efektów
- e Uwzględniam możliwości techniczne uczniów co do udziału w konsultacjach (video, rozmowy głosowe, czat, email itp.)
- e Wykorzystuję konsultacje do budowania dobrych relacji z uczniami, wspieram ich nie tylko w osiąganiu efektów edukacyjnych, ale przede wszystkim okazuję im empatię
- e Pracuję zgodnie z ustalonym planem, harmonogramem; dbam o higienę pracy i czas (swój i uczniów) spędzony przed komputerem
- e Godziny konsultacji rozliczam jako jeden z elementów mojego czasu pracy

6. Daję możliwość weryfikacji osiągnięć

- ☞ Tworzę i udostępniam uczniom narzędzia pomocne w zweryfikowaniu tego, na ile osiągnęli wskazane przeze mnie kryteria (testy, zadania, quizy, rozmowa ze mną itp.)
- ☞ Odnoszę się tylko do podanych wcześniej kryteriów przygotowując narzędzia do weryfikacji osiągnięć
- ☞ W miarę możliwości tworzę narzędzia, które pozwalają uczniowi na samodzielną weryfikację osiągnięć (samosprawdzające się testy z informacją zwrotną i wskazówkami, quizy online prezentujące poprawne i niepoprawne odpowiedzi itp.)
- ☞ Precyzyjnie układam polecenia i wskazówki dla swoich uczniów – co mają zrobić, jak to zrobić, gdzie wysłać, kiedy, komu, jak udostępnić itp.
- ☞ Pozwalam uczniom na wybór sposobu weryfikacji osiągnięć – ważne dla ucznia i dla mnie jest przecież, żeby wiedzieć, w jakim stopniu uczeń osiągnął kryteria, a nie samo działanie
- ☞ Wspieram uczniów w weryfikacji ich osiągnięć (sprawdzam zadania, testy itp.)

7. Stosuję informację zwrotną i zachęcam do samooceny

- ☞ Udzielam uczniom informacji zwrotnej nt. ich osiągnięć w oparciu o narzędzia do ich weryfikacji
- ☞ Zwracam się do uczniów po imieniu i doceniam ich postępy
- ☞ Stosuję informację zwrotną** odnoszącą się do wskazanych kryteriów i opartą o schemat:
 - Wskazanie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia (osiągniętych kryteriów)
 - Odnotowanie tego, co wymaga poprawy (kryteria nieosiągnięte lub osiągnięte częściowo)
 - Wskazanie tego, co uczeń może zrobić w celu poprawy (osiągnięcie brakujących lub niepełnych kryteriów)
 - Wskazanie tego, co uczeń może zrobić, żeby się rozwijać (dodatkowe kryteria, wejście na wyższy poziom)
- ☞ Zachęcam uczniów do samooceny, czyli samodzielnego weryfikowania osiągnięć na podstawie kryteriów; wykorzystuję do tego m.in. narzędzia do automatycznego weryfikowania poprawności odpowiedzi
- ☞ Omawiam z uczniami ich osiągnięcia i zachęcam do autorefleksji nad preferowanymi sposobami uczenia się; wykorzystuję możliwości jakie daje technologia do indywidualizacji pracy oraz rozwijania u uczniów umiejętności uczenia się zgodnie z preferowanymi strategiami

8. Unikam oceniania za pomocą stopni

- ☞ Mam świadomość, że perspektywa uzyskania stopnia:
 - Może skłaniać uczniów do **nieuczciwego** podchodzenia do weryfikacji osiągnięć, a przez to ogranicza możliwość autentycznego uczenia się i osiągnięcia trwałych efektów edukacyjnych
 - Ogranicza wewnętrzną motywację do uczenia się
 - Nakłada na uczniów dodatkową **presję**

9. Stosuję uniwersalne zasady budowania dobrych relacji z uczniami

- 📧 Zwracam się do uczniów po imieniu, okazuję im szacunek, dbam o kulturę osobistą i poprawność wypowiedzi
- 📧 W sieci jestem odpowiedzialnym twórcą i odbiorcą treści; nie stosuję form wypowiedzi, które są mową nienawiści lub słowną i psychiczną przemocą oraz reaguję na każdy ich przejaw - HEJT STOP
- 📧 Dbam o swój wizerunek w Internecie, świadomie publikuję zdjęcia i treści, a kiedy łączę się z uczniami w trybie video dbam o swój wygląd i otoczenie widoczne w przekazie

Dedykowane dla edukacji bezpłatne pakiety [Office 365](#) (szczególnie usługa MS Teams) oraz [G-Suite](#) (szczególnie usługa Classroom) znacząco ułatwiają organizowanie zdalnego nauczania w przedstawionej powyżej formie. Pozwalają na przygotowywanie materiałów edukacyjnych, zadań, testów, określanie terminów ich realizacji, kontakt z uczniami, udzielanie informacji zwrotnych itp. A wszystko w jednym miejscu dla dyrektora, nauczyciela i ucznia.

* O Taksonomii Blooma, która jest klasyfikacją celów nauczania i o czasownikach operacyjnych pomocnych w formułowaniu celów edukacyjnych możesz przeczytać tutaj: <https://www.jankowskit.pl/metodyka-nauczania-i-dydaktyka/taksonomia-blooma.html>
Artykuł ten dotyczy edukacji dorosłych, ale bez trudu zawarte tam wskazówki przełożysz na szkolną rzeczywistość.

** O udzielaniu informacji zwrotnej dowiesz się więcej tutaj: <https://sus.ceo.org.pl/nauczycielska-akademia-internetowa/o-dzialaniu/aktualnosc/o-sztuce-dawania-informacji-zwrotnej>

Więcej o formułowaniu celów, kryteriów i udzielaniu informacji zwrotnej dowiesz się w dostępnej bezpłatnie książce Danuty Sterny „Uczę (się) w szkole”. Książka dostępna w PDF do bezpłatnego pobrania (kliknij POBIERAM w opisie) na stronie: <https://civitas.com.pl/pl/p/UCZE-SIE-W-SZKOLE-DANUTA-STERNA/70> ()

W naszej **bibliografii i netografii** znajdziesz wykaz publikacji oraz stron internetowych pomocnych dla nauczycieli - <https://perceptiedukacja.pl/blog-z-inspiracjami/bibliografia/>